# کتاب‌شناسی

بعضی از مدخل‌های زیر با توضیح و تبیین‌های کوتاهی همراه هستند. اما برای کسب آگـاهی بیشتر درباره‌ی بعضی از منابع مهم بنگرید به
Lockhart, the Fall of Safavid Dynasty and Nader shah (و ضمیمه) Tucker 1992, 1993 and 1998) *


ـ عبدالکریم کشمیری، بیان واقع، ویراسته‌ی ک. ب. نسیم لاهور ۱۹۷۰.

- Abraham of Erevan History of the Wars (1721-1738), ed and Trans. G.A. Bournoutian, Costa Mesa 1999.

- Abraham of Crete the Chronicle of Abraham of Crete (CAC), ed. and trans. G. A. Bournoution Costa Mesa 1999.

ـ ابوالحسن بن امین گلستانه مجمل‌التواریخ، به اهتمام مدرسی رضوی، تهران، ۱۳۲۴.

- Adle, Chahryar, "La bataille de Mehmandust (1142/1729)." in Studia Iranica 2, Fascicle 2, 1973, pp. 235-41.

- Alam, Muzaffar, the Crisis of Empire in Mughal North India: Awadh and the Punjab, 1707-48, Delhi 1986.

- Algar, Hamid, Shiism and Iran in the Eighteenth Century, in ***Studies in 18th Century Islamic History***, ed. Thomas Naff and Roger Owen, Carbondale and Edwardsville 1977, pp. 288-302.

- Anand Ram Mokhles, "Tadhkere" (ARM). trans Lt. Perkins, BM MS Add 30780, fols. 162a-184a: printed in Eliot and Dowson, ***the History of India as told by its own Historians***, London 1867. Vol, pp. 76-98.

- Amir, Arjomand, Said, The Shadow of God and the Hidden Imam, Chicago 1984.

- Arunova, M.R., and K.Z. Ashrafyan, ***Gosudarstvo Nadir Shaka Afshara***, Moscow 1958.

ـ استرآبادی، میرزا محمدمهدی، جهانگشای نادری، به اهتمام عبدالله انوار، تهران ۱۳۷۷.

از آنجا که میرزا مهدی مورخ رسمی نادر بود، فقدان هرگونه مطالب انتقادی درباره‌ی نـادر قابل درک است. همچنین مطالب کتاب حاکی از آن است که چون میرزا مهدی کتابش را یک دهه بعد از مرگ نادر به پایان رسانده، نخواسته است متعرّض بعضی از بزرگان قاجار شود. با وجود این، کتاب جهانگشای نادری تنها گزارش دقیق و مهم زندگی نادرشاه به‌شمار می‌آید.

- Axworthy, Michael, "Basile Vatatzes and his History of Nader shah (article, forthcoming).

- Babayan, Kathryn, Mystics Monarchs and Messiahs: ***Cultural Landscapes of Eearly Modern Iran***, Combridge (Massachusetts) 2002.

- Babayan, Kathryn, "In Spirit We Ate of Eeah Other's Sorrow": Female Companionship in Seventeenth-Century Safvi Iran' (article, Forthcoming).


---

* این کتاب تحت عنوان *انقراض صفویه* به فارسی ترجمه شده است.

- Bachoud, Pere Louis, "Letter du Pere Bachoud, Missionaire de la Compagnie de Jesus en perse Ecrite de Chamakie Le 25 Septembre 1721' in *Letters Edifiantes et Curieuses Ecrites des Missions Etrangeres*, Paris 1780, Vol IV, pp. 113-124.
- Bayly, C.A., Imperial Meridian: the British Empire and the World 1780-1830, Longman 1989.
- Bazin, Pere Louis, "Memoires sur les dernieres annees du regne de Thamas Kouli-kan et sa mort tragique, contenus dans Lettre du Frere Bazin' (1751) *in Letters Edifiantes et Curieuses Ecrites des Missions Etrangere*s, Paris 1780, Vol, IV, pp. 277-321.
- Beck, Lois The Qashqai of Iran, Yale 1986.
- Bellamy, Christopher, The Evolusion of Modern Land Warfare: Theory and Practice, London 1990.
- Blake, Stephen P., Shahjahanabad: the Sovereign City in Mughal India, 1693-1739; Cambridge 1991.
- Bratishchev, V. Nachrichat von denen traurigen Begebenheiten die sich Zwichen dem Persichen Schache Nadir und dessen sohne Reza kuli Mirsa in den Jahren 1741 und 1742 Zugetragen haben, in G.F. Mueller, Sammlung Russischer Geschichte St Petersburg 1763, pp. 459-502.
- Brosset, M.-F. (ed.) Histoire de la Georgie, st Petersburg 1856-1857, Vol. 2, Parts 1 and 2, (contains inter alia the chronicles of Vakhusht and Sekhnia Chkheidze).
- de Bruyn, Cornelis, Voyages, Amesterdam 1718.
- Cambridge History of Iran, Cambridge 1961-1991, Vols, 6 and 7 (Various editors) - به‌ویژه گزارش پیتر اوری درباره‌ی نادرشاه در ج ۷.
- Cassels, Lavender, The Struggle For the Ottman Empire, 1717-1740, London.
- Chandra, Satish, Parties and Politics at the Mughal Court 1707-1740, Second edition, Delhi 1972.
- Clairac, Louis André de la Mamye, Histoire de Pere, Paris 1750.
- Cooper, Randolf G.S., The Maratha Campaigns and the Contest for India, Cambridge 2003.
- Curzon, Lord G.N., Persia and the Persian Question, London 1966.*
- Darling, Linda T., "Do Jtustice, Do Justice, For That Is Paradise: Middle Eeastern Advice for Indian Muslim Rulers' Comparative Studies of South Asia, Africa and the Middle Eeast Vol XXII Nos. 1 and 2 (2002) pp. 3-19.
- Diba, Layla S., Visual and Written Sources: Dating Eighteenth Century Sillk'. in Carol Bier (ed), Woven From the Soul spun From the Heart, Washington 1987, pp. 84-96.
- Diba, Layla., Royal Persian Paintings, London and Brooklyn 1998.
- Dickson, Martin B., "The Fall of the Safavi Dynasty" in Hu Journal of the American Oriental Society Vol. 82 (1962), pp. 503-17.

ـ باوجود اشتباهات فراوانی که در کتاب‌های لاکهارت وجود داشت، حمله‌ی دیکسون به او در این مقاله دور از انصاف و عدالت است. بخش زیادی از مقاله‌ی او نامستدل است و بیشتر حالت تمسخر و استهزا دارد (نگاه کنید به فصل ۳، پانویس ۳۶). دیکسون لاکهارت را به‌خاطر پرداختن صرف به وقایع سیاسی و مغفول گذاشتن رویدادهای اجتماعی و اقتصادی به باد انتقاد می‌گیرد. حال آنکه خود در مقدمه‌ی کتاب شاه تهماسب و ازبکان که پایان‌نامه‌ی دکترایش است، می‌نویسد: وجود بعضی از محدودیت‌ها باعث شد تا به جنبه‌های سیاسی این روابط تأکید کنم.

* این کتاب تحت عنوان ایران و قضیه‌ی ایران به فارسی ترجمه شده است.

- Elgood, Robert, Firearms of the Islamic World, London 1995.
- Emin, Jouseph, The Life and adventures of Joseph Emin, ed. Amy Apcar, Calcutta 1918.
فردوسی: شاهنامه. داستان رستم و سهراب...
- Floor, Willem, "The Revolt of sheikh Ahmad Madani in Larestan and the Garmsirat (1730-1733) in Studia Iranica, 12 (1983), pp. 63-93.
- Floor, Willem, The Iranian Navy in the [Persian] Gulf during the Eighteenth Century' in Iranian studies, 20 (1987), pp. 31-53.
- Floor Willem, The Afghn Occupation of Safavid Persia (721-172), Paris 1998.
- Floor, Willem "New Facts on Nadir Shah's Campaign in India" in Iranian Studies: Essays in Honour of Iraj Afshar, ed. Kambiz Eslami, Princeton 1998, pp. 198-219.
- Floor, Willem, "The Persian Textile Industry", Paris 1999.
- Floor, Willem, "The Economy of Safavid Persia", Wiesbaden 2000.
- Floor, Willem, Nadirshah: Gods Wrath and punishment (Forthcoming based on an earlier version pubhshed in Persian in Tehran in 1989).
این کتاب نیز همانند سایر کتاب‌های فلور ارزشمند و عمدتاً شامل نقل‌قول‌هایی از گزارش‌های شرکت هند شرقی هلند است. در این کتاب تاریخ دقیق بعضی از رویدادها به دست داده شده است.
- Floor Willem, Dutch Trade in Afsharid Persia (1730-1753), (article, forthcoming).
- Foran, John, The Long Fall of the Safavid Dynasty: Moving Beyond the Standard Views' in The International Journal of Middle Eeast Studies, No. 24 (1992), pp. 281-304.
- Fraser, James, The History of Nadir shah, London 1742.
- Gellner, Ernest, "The Tribal Society and Its Enemies" in the Conflict of Tribe and State in Iran and Afghanistan, ed. R. Tapper London 1983, pp. 436-48 Gambroon diary (GD)-
گزارش‌های شرکت هند شرقی انگلیس در بندرعباس که بر اساس نامه‌های نمایندگان شرکت در اصفهان و کرمان و دیگر شهرهای ایران تنظیم شده است در مجموعه اسناد شرکت هند شرقی کتابخانه‌ی انگلیس نگهداری می‌شود.
(6129, Vol 53-6 an 16).
- Gommans, Jos, Rise of the Indo-Afghan Empire 1710-1780, Leiden 1995.
- Gommans, Jos, "Indian Warfare and Afghan Innovation During the Eighteenth Century' in J.L. Gommans and D.H.A. Kolff (eds.), Warfare and Weaponry in South Asia 1000-1800, India 2001, pp. 365-95.
- Gommans, Jos, Mughal Warfare, London 2002.
- Hall, John, A., Powers and Liberties, Harmondsworth 1986.
- Von Hammer - Purgstall, J., Histoire de L Empire Ottman (French Translation by J.J. Hellert), Paris 1835-1843.
- Haneda, M., Army III - Safavid in Encyclopaedia Iranica, ed. Ehsan Yarshater, London and New York 1987, Vol. II, B. pp. 503-06.
- Hanway, Jonas, An Historical Account of the British Trade Over the Caspian Sea... to which are added The Revolution of Persia During the Present Century, With the Particular History of the great Usurper Nadir Kouli (4 vols.), London 1753.
هَنوِی برای دوره‌ای از تاریخ ایران که خود وی شاهد عینی رویدادها بود (دهه‌ی ۱۷۴۰) منبع

مناسبی است، اما گزارش‌های دیگر او را که به‌طور گسترده مورد استفاده فریزر و کـلارک قـرار گرفته باید با احتیاط مورد استفاده قرار داد. لحن قلم هَنوِی گاه به هنگام سخن‌گفتن از ایرانیان تند و تحقیرآمیز می‌شود. ملکم از او به خاطر این تندی و تحقیر انتقاد کرده است، (نگاه کـنید بـه مقدمه، پانویس ۴).

- Harcharan Das, Chahar Guldhar Shujai, Partly translated by Munshi Sadasukh Lal, BM MS Add 30782, Fols. 113-205.
- Hodgson, Marshal G.S. The Venture of Islam, Chicago 1974 (especially Vol 3: The Gunpowder Empires and Modern Times).
- Hookham, Hilda, Tamburlaine the Conqueror, London 1962.
- Islam, Riazul, Indo-Persian Relations, Tehran 1970. (ریاض‌الاسلام)
- Islam, Riazul, A Calendar of Documents on Indo-Persian Relations, Tehran and Karachi 1979/1982.
- Keddie, Nikki R., Qajar Iran and the Rise of Reza khan 1796-1925, Costa Mesa 1999.
- Krusinski, Fr Judasz Tadeusz, the History of the Late Revolution of Persia, London 1740; Facsimile edition, New York 1973.
- Lambton, Ann K. S., Landlord and Peasant in Persia, London 1991.*
- Lambton Ann K.S., The Tribal Resurgence and Decline of the Bureaucracy in the Eighteenth Century' in Thomas Naff and Roger Owen (eds.), Studies in tsth Contury Islamic History, Carbondale and Edwardsville 1977, pp. 108-29.

لمبتون در این مقاله‌ی بسیار مهم به نحوی جالب از رستم‌الحکما بهره برده است. با اینکه بعضی از پژوهشگران نظریه‌ی اصلی لمبتون را به چالش گرفته‌اند، این مقاله هنوز هم درخـور تـوجه است.

- Labmton, Ann, K.S., Theory and Practice in Medieval Persian Gavernment, London 1980.
- Lerch Johann Jacob, Nahricht Von der Zweiten Reise nach Persien Von 1745 bis 1747' in Busching's Magazin, Vol. 10, Halle 1776.
- Lockhart, Laurence, De Voulton's Noticia', in Bulletin of the School of Oriental Studies, Vol. 4, Partz (1926), pp. 233-45.
- Lockhart, Laurence, The Navy of Nadir Shah, in, Proceedings of the Iran Society, Vol. 1, Part 1, London 1936, pp. 3-18.

Lockhart, Laurence, Nadir Shah, London 1938.**

- Lockhart, Laurence, the Fall of the Safavi Dynasty and the Afghan Occupation of Persia, Cambridge 1958.

به رغم اشتباهات متعددی که دیکسون در بررسی خود از این کتاب، یادآور شده است، این کتاب لاکهارت هنوز هم در زبان انگلیسی تنها مرجع تک‌جلدی برای رویدادهای اواخر صـفویه بـه شمار می‌رود. چنانکه تاریخ نادرشاه او نیز تنها مرجع مهم وقایع دوره‌ی نادرشاه برای خوانندگان انگلیسی زبان است. گو اینکه تعابیر و تحلیل‌های لاکهارت منسوخ شده است. لاکهارت همانند دیگر پژوهشگران در ارجاعات خود دچار اشتباه شده است. با این حال، او به اهمیت منابع مهم و اساسی واقف بوده است. زیرا بیشتر به استفاده از منابع هم‌عصر و شاهدان عینی تأکید داشت.

---

* ترجمه‌ی این کتاب تحت عنوان *مالک و زارع* در ایران منتشر شده است.
** ترجمه‌ی این کتاب تحت عنوان *نادرشاه* به فارسی ترجمه شده است.

کتابشناسی پرمایه‌ی هردو کتاب تا سال‌ها برای پژوهندگان این دوره دارای ارزش خواهد بود.
- Lochhart, Laurence, "The Persian Army in the Safavid Period" in Der Islam, 34 (1959), pp. 89-98.
- Malcom, Sir John, "Translaion of Two Letters of Nadir shah, With Introductory Observations in a Letter to the President in Asiatick Researches, 1808, Vol. 10, pp. 526-47.
- Malcom, Sir John, History of Persia, London 1815.*
ـ مروی یزدی، محمدکاظم، عالم آرای نادری، ۳ جلد، ویراسته‌ی محمدامین ریاحی، تهران (چاپ سوم) ۱۳۷۴. عالم آرای محمدکاظم کتابی است دلسردکننده، لطیفه‌گونه، خیال‌پردازانه و فاقد تاریخ دقیق وقایع. با این حال، بعضی از توصیف‌های جاندار او از رویدادها را نمی‌توان در کتاب‌های دیگر یافت. با اینکه محمد کاظم مورخی محافظه‌کار و از ستایشگران فتوحات نادر بود اما او گرفتاری‌های اواخر عمر نادر را نتیجه‌ی عقوبت الهی می‌داند.
- Matthee, Rudi, Unwalled Cities and Restless Nomads: Firearms and Artillery in Safavid Iran in Charles Melville (ed.), Safavid Persia: The History and Politics of an Islamic Society, London 1996, pp. 389-419.
- Matthee, Rudi, The Politics of Trade in Safavid Iran; Cambridge 1999.
- Matthee, Rudi, The Pursuit of Pleasure: Drugs and Stimulants in Iranian History 1500-1900, Princeton 2005.
- Miklukho-Maklai, N.D., "Zapiski S Avramova ob Irane kak istoricheskii Istochnik in Uchenye Zapiski Leningradskogo gosodarstvennogo universiteta. Serüa vostokoved cheskikh nauk, Part 3 (128), Leningrad 1952, pp. 88-103.
- Minasian, Caro A., (ed. and Trans.), The Chronicle of petros Gilanents, Lisbon 1959.
- Minorsky, V, "Esguisse dune Histoire de Nadir-chah" in Publication de La Sosieté des Etudes Iraniennes et de L Art Persian, No. 10, Paris 1934, pp. 1-46.
- Minorsk, V. (ed. and Trans.), Tadhkirat al Muluk, Combridge 1943.**
ـ محسن، محمد، زبدةالتواریخ، ویراسته‌ی بهروز گودرزی، تهران، ۱۳۷۵. محسن از مأموران مالیاتی نادر بود. او کتاب زبدةالتواریخ را به سفارش نادر، برای رضاقلی نوشت. زبدةالتواریخ کتابی مهم به ویژه برای دوره‌ی سلطنت شاه سلطان حسین و شاه تهماسب است. وقایع این کتاب تا سال ۱۷۳۶ را در بر می‌گیرد. بر خلاف میرزا مهدی که در توصیف نیاکان نادر جانب احتیاط و احترام را رعایت کرده است. محسن که اصفهانی بود و در محاصره‌ی اصفهان حضور یافته بود، طبیعتاً لحن انتقادی و کنایه‌آمیز دارد.
- Mohsen Siddiqi, Mohammad, Jowhar-e Samsam, Trans. A.R. Fuller BM. MS Add 3078u. (محسن صدیقی: جوهر صمصام)
- Moreen, Vera B. (ed.) Iranian Jewry During the Afghan Invasion Stuttgart 1990.
- Morgan, David, The Mongols, Omford 1990.
- Morton, A.H., The chubi-tariq and Qizilbash ritual in Safavid Persia'. in J. Calmard (ed.) Etudes Safauides, Paris and Tehran 1993.
- Murphey, Rhoads, Ottmans Warfare 1500-1700, London 2003.
- Olson, Robert W., The Siege of Mosul and Ottman-Persian Relation 1718-1743, Lndiana/Bloomington 1975.

* ترجمه‌ی این کتاب تحت عنوان *تاریخ ایران* به فارسی ترجمه شده است.
** *تذکرةالملوک* در تهران منتشر شده است.

- Parker, Geoffrey, The Milittany Revolution, Cambridge 1988.
- Perry, V.J., and M.E. Yapp (eds.), War, Technology and Society in the Middle Eeast, London 1975.
- Perry, J.R., The Last Safavids, in Iran IX (1971).
- Perry. J.R., Karim khan Zand, Chicgo 1979.
- Perry. J.R., Army IV - Afshar and Zand, in Ehsan Yarshter (ed.), Encyclopadia Iranica London and New York 1987, Vol.
ـ قدوسی، محمدحسین، نادرنامه، مشهد ۱۳۲۹.
- Rostam ol Hokama, trans, and ed. Brigitt Hoffmann, in Persiche Geschichte 1964-1835 erlebt, erinnert und erfunden das Rostam at - Tawarikn in deutscher Bearbeitung (t Vols.), Bamberg 1986.

این کتاب دنیای شایعه‌پردازی‌ها و قصه‌پردازی‌های مردم کوچه و بازار را آشکار می‌کند. آگاهی‌مان را از این حال و هوا مرهون رستم‌الحکما هستیم؛ به‌وسیله‌ی این کتاب می‌توانیم به علل بدفهمی‌ها و سوءبرداشت‌های نویسندگان غربی و سکوت وقایع‌نگاران ایرانی آن عصر پی ببریم.*

- Saignes - Pere, Lettre du Pere Saignes de Chandernagore, 10 Fevrier 1740, in Lettres Edifiantes et curieuses Ecrites des Missions Etrangeres; Vol. IV, Paris 1780.
- Sarkar, J.N., Nadir Shah in India, Calcutta 1973 (reprint; First Published 1925;

کاری مهم و سترگ در گردآوری منابع ایرانی و هندی است. اما چندین منبع مهم از قلم افتاده است که عبارتند از: نامه‌ی ارکلی دوم (در بروسه) و گزارش خود نادر از جنگ کرنال.

(in Malcom, 2 Letters) and Tieffenthaler.
- Sekhnia Chkheoldze Chronique, in M.F. Brosset (ed.) Histoire La Georgie, Vol. 2, 2me livrasion, st Petersburg 1850-1857.
- Sefatgol, Mansur, "The Question of Awqaf Under the Afsharids' in Rika Gyselen and Maria Szuppe (eds.) Studia Iranica: Chiers vol. 21/ Materiauz pour L'Histoire Economique du Monde Iranien Paris 1999, pp. 209-290.
ـ شعبانی، رضا، تاریخ اجتماعی ایران در عصر افشاریه، تهران، ۱۳۴۵.
ـ شعبانی، رضا، حدیث نادرشاهی، تهران، ۱۳۵۶.
- Spear, Percival, History of India (2 Vols), London 1990.
- Subrahmanyam, S., Un Grand Derangement: Dreaming and Indo-persian Empire in South Asia, 1740-1800 in Journal of Early Modern History, Leiden 2000, Vol. IV, pp. 334-79.
- Tapper, R., Frontier Nomads of Iran, Cambridge 1997.
- Taylor, James S., Jonas Hanwy: Founder of the Morine Society, London and Berkeley 1985.
- Tieffenthaler, Father J., Beschreibung des Feldzuges Thamas Kulikhan in J. Bernoulli (ed.) Historisch-Geographiche Beschreibung von Hindustan, Berlin 1785-1787, Vol. 2, part 2, p. 497.
- Tucker, Ernest, Explaining Nader shah: Kingship and Royal Legitimacy in Mohammad Kazem Marvis Tarikh-i Alam ara-yiNaderi, in Iranian Studies, Vol. 26, 1-2 (1993), pp 95-117.

* متن فارسی رستم‌التواریخ در تهران به اهتمام شادروان محمد مشیری منتشر شده است.

- Tucker, Ernest, Religion and Politics in the Era of Nadir Shah: the View of six contemporary sources (unpublished Doctoral dissertation, University of Chicago 1992).
- Tucker, Ernest. Nader shah and the Ja'Fri Madhhab Reconsiderd', in Iranian Studies Vol. 27, 1-4 (1994), pp 163-79.
- Tucker, Ernest; "the Peace Negotiations of 1736: A Conceptual Turning point in Ottman - Iranian Relations' in Turkish studies Association Bulletin, 20/1 (spring 1996), pp. 16-37.
- Tucker, Ernest, 1739: History, Self and Other in Afsharid Iran and Mughal India In Iranian Studies Vol. 31, No 2 (spring 1998), pp. 207-17.
- Vatatzes Basile, Voyages de Basile Vatace en Europe et en Asie, ed. E Legrand, Paris 1886.
- Vatatzes, Basile, Persica: Histoire de Chah-Nader, ed. N Iorga, Bucharest 1939.

«تاریخ نادرشاه» نوشته‌ی واتاتزس که زمانی تصور می‌شد از میان رفته، به‌دلیل دشواری و پیچیدگی نثر یونانی آن کمتر مورد استفاده‌ی پژوهشگران قرارگرفته است. تا آنجاکه می‌دانم، من نخستین کسی هستم که از کتاب واتاتزس به این وسعت بهره گرفته‌ام. من تنها آغازگر این کار بودم. مطالب کتاب واتاتزس یکنواخت، فاقد دقت و به دفعات پر از اشتباهات و غیرقابل اعتماد است. با وجود این، او شاهد عینی بعضی از رویدادها بود یا به‌طور مستقیم رویدادها را از شاهدان عینی نقل‌قول می‌کند. در صورت دقت به این موارد آگاهی‌های مفیدی می‌توان از این کتاب استخراج کرد. (نگاه کنید به مقاله‌ی در دست انتشار من).

# نمایه


**آ**

آبراهام (خلیفه)، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۲–۲۰۴، ۲۱۱، ۲۲۹
آپاران، ۱۹۹
آدینه مصطفی، ۲۴۱
آذربایجان، ۵۳، ۹۴، ۹۶، ۱۳۳، ۱۴۸، ۱۵۱، ۱۵۴، ۱۶۴، ۱۷۵، ۲۱۷، ۲۲۱، ۲۳۵، ۳۳۴
آراکلی، ۳۳۵
آرپاچای (رود)، ۲۰۲، ۲۰۳
آزوف، ۲۰۵
آغا محمدخان (شاه) قاجار، ۱۹۳، ۱۹۴، ۳۳۰، ۳۵۵
آق دربند (دره)، ۱۸۹
آمبالا، ۲۵۴
آمودریا (رود)، ۲۸۶
آناتولی، ۵۲، ۵۳، ۱۹۱، ۳۰۲، ۳۳۹
آوار، ۳۰۳
آوارستان، ۱۹۶
آورامف، ۱۰۵، ۱۷۱

**الف**

ابدالی‌ها، ۶۷–۶۹، ۷۲، ۱۱۳، ۱۱۵–۱۲۱، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۹، ۱۳۴، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۶، ۱۵۸، ۱۷۷، ۱۹۰، ۲۳۶، ۲۴۰، ۲۴۲، ۲۹۵، ۲۹۹
ابراهیم پاشا، ۹۴، ۹۶، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۲
ابراهیم‌خان (برادر نادر)، ۱۱۴، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۶، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۷۳، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۲۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۸۳، ۲۹۴، ۲۹۸، ۳۳۶، ۳۴۷، ۳۴۹، ۳۵۵
ابن خلدون، ۵۱، ۵۲، ۵۴، ۵۵، ۱۳۵
ابوالفیض‌خان، ۲۴۹، ۲۸۵، ۲۸۶، ۳۰۲
ابولفیض‌خان، ۲۴۹
ابیورد، ۴۸، ۴۹، ۶۹، ۸۳، ۸۹–۹۳، ۱۰۲، ۱۱۴، ۱۱۷، ۱۴۳، ۱۵۳، ۱۵۶، ۱۶۸، ۲۴۸، ۲۵۱، ۲۹۰، ۲۹۱، ۳۲۳، ۳۳۲، ۳۴۱
اتریش، ۹۴، ۱۲۲، ۲۳۰، ۲۷۱، ۳۱۶، ۳۳۷، ۳۵۹
اچمیادزین، ۱۹۹–۲۰۱، ۲۰۳، ۲۱۶، ۲۲۲، ۲۲۳
احمدپاشا، ۱۲۶–۱۲۸، ۱۶۰، ۱۶۴، ۱۷۷، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۳، ۱۹۱، ۱۹۵، ۳۱۵، ۳۱۹، ۳۲۳، ۳۲۵، ۳۲۶
احمدخان بختیاری، ۲۰۶
احمدخان لگزی، ۳۵۴
احمدخان ابدالی، ۳۵۱
احمدخان توپچی‌باشی، ۷۵
احمدشاه درانی، ۲۶۴
اربیل، ۳۱۹، ۳۲۷
اردبیل، ۱۹۵
ارساری، ۴۴
ارس (رود)، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۷۵، ۱۹۴، ۲۰۷
ارغنداب (رود)، ۲۳۶
اروپا، ۱۸، ۴۳، ۵۷، ۸۰، ۹۵، ۱۲۱، ۱۲۴، ۱۹۷، ۳۱۲، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۵۷
ازبک‌ها، ۲۴۹
ارمنستان، ۹۶، ۱۶۳
استانبول، ۴۶، ۹۷، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۸، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۶۰، ۱۶۴، ۱۷۹، ۱۸۷، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۹، ۲۰۵، ۲۱۷، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۴۳، ۳۰۲، ۳۱۹، ۳۲۱، ۳۲۳، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۴۰، ۳۴۲
استرآباد، ۹۴، ۹۷، ۱۰۱–۱۰۴، ۱۱۶، ۲۹۴–۲۹۶، ۲۹۹، ۳۳۱–۳۳۴
استرآبادی، میرزا مهدی‌خان، ۵۸، ۲۰۰، ۲۱۷، ۳۰۹، ۳۱۱، ۳۴۲
اسکندر مقدونی، ۲۷۸، ۲۷۹
اسماعیل صفوی، ۵۳، ۲۱۴، ۳۰۳
اسماعیل میرزا، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۷۱
اسماعیلیان یا هفت امامی‌ها، ۵۴
اشرف، ۹۸، ۹۹، ۱۰۱، ۱۲۵–۱۳۶، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۴–۱۴۷، ۱۴۹، ۱۷۱، ۲۳۰، ۲۳۴، ۲۳۷
اصفهان، ۲۳، و بسیاری دیگر
افشار قرقلو، ۴۴
افغانستان، ۱۵، ۱۶، ۲۴، ۶۴، ۶۷، ۱۱۴، ۲۴۸، ۲۵۱، ۲۷۸، ۳۲۴، ۳۵۴
التن، جان ۳۰۲

الله‌اکبر (کوه)، ۴۴
الله‌وردی بیگ، ۹۱
اللهیارخان، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۶، ۱۵۸، ۱۵۹
الماس بزرگ کوه نور، ۲۵
امام‌قلی، ۴۳، ۴۴، ۴۶، ۲۸۳، ۲۹۴، ۳۰۴، ۳۱۶، ۳۳۶، ۳۴۹، ۳۵۴، ۳۵۵
امان‌الله‌خان، ۷۷–۷۹، ۸۶، ۹۸، ۱۰۱، ۱۲۵، ۲۶۴
امپراتوری عثمانی، ۱۶، ۲۴، ۵۳، ۵۷، ۲۳۱، ۳۴۲
امپراتوری مغول هند، ۲۴، ۱۰۹، ۳۵۸
امره‌لی، ۴۴
انجیل، ۷۱، ۱۰۰، ۲۲۲
اندخوی، ۲۴۸
اندلس، ۵۱
اود، ۲۵، ۲۷۵
اورنگ‌زیب، ۳۴
ایروان، ۹۶، ۱۵۱، ۱۵۳، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۹۱، ۲۰۱، ۲۰۲–۲۰۷، ۲۰۹، ۲۱۶، ۳۳۶، ۳۳۷
ایلبارس‌خان، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹
ایل بختیاری، ۸۴
ایل چهارلنگ بختیاری، ۲۳۳
ایل زند، ۱۷۵، ۳۵۶

**ب**

باباعلی‌بیگ کوسه احمدلو، ۴۸، ۴۹، ۶۳، ۶۹، ۱۱۷، ۱۴۳، ۲۲۱
باریکاب، ۲۵۱
بازن، ۲۲۱، ۳۰۷، ۳۲۵، ۳۴۸، ۳۵۳، ۳۵۵
باغاورد، ۲۰۲، ۲۰۵، ۲۳۰، ۳۳۷
باغ شالیمار، ۳۸، ۲۵۴
بالکان، ۹۴، ۱۶۰
بحرین، ۲۳۲، ۲۹۳
بحرین (جزیره)، ۲۳۲
بخارا، ۱۱۴، ۲۴۹، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۳۲۱
بدخشان، ۲۴۹
برج دده، ۲۴۰، ۲۴۳
برج زنگی، ۲۴۰
بروجرد، ۱۴۹
بسفر (تنگه)، ۱۵۲
بصره، ۱۹، ۱۷۸، ۲۳۲، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۱، ۳۲۷، ۳۴۰
بغداد، ۱۹، ۹۲، ۹۶، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۳۶، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۶۰، ۱۷۵–۱۸۰، ۱۸۳–۱۸۸، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۰۶، ۲۳۷، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۶، ۳۴۰، ۳۵۸
بلخ، ۲۲۱، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۷۹، ۲۸۴
بلگراد، ۹۴، ۳۳۷
بلوچ‌ها، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۷۴، ۲۳۶، ۲۳۹
بندرعباس، ۲۳۴، ۲۷۹، ۳۳۳
بنگال، ۳۳، ۵۷، ۲۷۵
بن لادن، اسامه، ۲۴۸
بنووال، ۳۳۷
بنی مدنی (قبیله)، ۱۸۸
بهار سفلی، ۲۴۸، ۲۵۷
بهبودخان، ۳۳۲
بهریز، ۱۸۳، ۱۸۵
*بیان واقع*، ۲۶۴
بی‌جان بیگ، ۱۶۹

**پ**

پاساروویتز، ۹۴
پانی‌پات، ۲۵۶، ۲۷۵
پاهارگنج (محله)، ۲۸
پتر کبیر، ۸۳، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۱۹۸
پیرمحمدخان، ۱۰۷، ۱۵۹، ۲۱۱، ۲۳۶، ۲۳۸، ۲۳۹
پیشاور، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۷۷
پی‌یر بازن، ۳۰۹، ۳۴۶

**ت**

تاتارهای کریمه، ۱۹۵
تاشکند، ۲۴۹
تالار شاه‌جهان، ۲۶
تامسون، ۲۹۰
تانه‌سر، ۲۵۴
تبرسران، ۳۰۳
تبریز، ۱۶۳
تخت طاووس، ۲۴، ۲۵، ۳۴، ۳۴۲
ترکمن‌ها، ۱۵، ۴۱، ۴۴، ۴۵، ۴۸، ۶۵، ۶۹، ۹۳، ۱۱۴، ۱۱۶، ۱۳۴، ۱۵۶، ۱۷۷، ۲۱۹، ۲۵۱، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۳۱۷، ۳۲۹، ۳۳۲
ترکمن‌های یموت، ۴۹
ترکی، ۴۵
تشکیلات اخوت، ۵۲
تفلیس، ۱۵۵، ۱۹۱، ۱۹۵، ۱۹۸، ۲۰۱، ۲۰۵
تقی‌خان شیرازی، ۱۴۷، ۱۹۲، ۱۷۳، ۲۳۲، ۲۳۵، ۲۸۳، ۲۷۸، ۲۹۳، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴
تنگ (دره)، ۱۳۳، ۲۵۱

توپال عثمان پاشا، ۱۵۳، ۱۷۹–۱۸۱، ۱۸۳، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۴، ۱۹۹، ۲۰۲
تورابورا (کوه)، ۲۴۸
*تورات*، ۷۱
تون، ۷۴، ۸۴
تهران، ۳۴، ۷۳، ۱۰۲، ۱۲۹، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۹۳، ۲۸۰، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۳۰۴، ۳۳۹، ۳۴۱
تهماسب، ۸۴، ۹۲–۹۴، ۹۷، ۹۸، ۱۰۱–۱۰۸، ۱۱۱–۱۱۴، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۳–۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۴، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۶، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۳–۱۷۲، ۱۷۴، ۱۸۸، ۲۰۹، ۲۱۲، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۱، ۲۳۳، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۷، ۲۸۰–۲۸۲، ۲۸۴، ۳۰۵، ۳۱۰، ۳۳۲، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۶
تهماسب‌خان جلایر، ۹۲، ۱۱۴، ۱۷۱، ۱۹۱، ۱۹۵، ۱۹۶، ۲۱۱–۲۱۳، ۲۱۸، ۲۲۱، ۲۳۶، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۷، ۲۶۶، ۲۶۸، ۲۹۸، ۳۴۷
تهماسب سوم، ۸۴
تهماسب‌قلی‌خان، ۱۰۴، ۱۱۸
تهمورس، ۱۹۶ ۳۳۵
تیمور لنگ، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۲۷، ۳۰، ۳۶، ۴۵، ۵۱، ۸۹، ۹۰، ۹۲، ۱۱۴، ۱۵۷، ۱۶۶، ۱۸۵، ۱۹۲، ۲۰۸، ۲۲۲، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۷، ۲۵۰، ۲۸۶، ۲۹۲، ۳۱۸، ۳۳۲

**ج**
جلال‌آباد، ۲۴۷–۲۴۹، ۲۵۱، ۲۵۲
جلایرخان ۹۲، ۱۹۱
جمنا (رود)، ۲۳، ۳۰، ۳۵، ۲۵۶
جمهوری آذربایجان، ۲۰۷
جنگ کرنال، ۲۴–۲۸، ۳۲، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۷، ۲۷۲، ۲۹۸
جهلوم (رود)، ۲۷۶
جیحون (رود)، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۸۰، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۷

**چ**
چاتچوبی (تنگه)، ۲۵۱
چاریکار، ۲۴۷
چاندنی چوک (محله)، ۲۹
چناب (رود)، ۲۷۵
چنگیزخان، ۴۵
چهارباغ، ۱۵۶
چهل زینه، ۲۴۰

**ح**
حسنعلی‌خان، ۶۹، ۹۱، ۱۶۵، ۲۱۲، ۳۰۵
حسین سلطان ۱۴۶، ۱۵۳، ۱۵۸، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۴۱، ۲۴۲
حسینقلی‌خان، ۷۰
حسین میرزا، ۵۸
حسین [ع]، ۵۴
حله، ۱۷۸

**خ**
خاچماز، ۱۹۶
خان دوران، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳
خبوشان، ۹۳
خجند، ۲۴۹
خدایارخان، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۳۲۱
خراسان، ۲۷، ۳۵، ۴۳، ۴۴ و بسیاری دیگر
خرم‌دره، ۲۷۷
خزر، ۹۵، ۹۷، ۱۰۶، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۸۱، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲
خلیج فارس، ۷۰، ۱۴۶، ۱۷۸، ۱۸۸، ۱۹۱، ۲۱۲، ۲۳۲، ۲۷۲، ۲۷۹، ۲۸۱، ۲۹۲–۲۹۴، ۳۳۳
خوارزم، ۱۱۲، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۹، ۳۱۱، ۳۲۲، ۳۳۲، ۳۳۳
خونزاق، ۲۹۹
خیبر (گردنه)، ۲۵۱
خیوق‌آباد، ۲۹۰، ۲۹۲
خیوه، ۹۵، ۲۸۷، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۹

**د**
داریوش، ۸۰، ۳۴۶
داغستان، ۶۵
دافین، ۲۰۲
دامغان، ۱۳۰، ۱۳۳، ۱۹۴
دامیه، ۳۲۵
داوودپوترا، ۲۷۹
درگز، ۴۴، ۲۲۷، ۲۹۱، ۳۴۱
دره بازار، ۲۵۲
دریای سیاه، ۱۹۵، ۲۰۵، ۲۳۲
دشت پنجاب، ۲۵۲
دشت مغان، ۲۰۷، ۳۱۵

دشت ملایر، ۱۵۰
دکن، ۲۵، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۶۲، ۲۷۵
دلاورخان تیمانی، ۲۹۷، ۳۰۴، ۳۱۰
دوران خان، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۵۳، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۷، ۲۷۵
دو ولتن، ۲۵۷
دوه‌باتان، ۱۹۵
دَوه بوینو، ۲۸۸
دهلی، ۱۵، ۱۶، ۲۳، ۲۴، ۲۶–۳۰، ۳۲–۳۶، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۳، ۴۶، ۱۴۷، ۲۲۹، ۲۴۳–۲۴۷، ۲۵۱، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۶، ۲۶۷–۲۶۹، ۲۷۱، ۲۷۲_۲۷۶، ۲۹۸، ۳۲۱، ۳۲۳، ۳۵۸
دیاربکر، ۱۹۱
ذوالفقار خان، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۵۳، ۱۵۶–۱۵۸، ۲۴۲

**ر**
راولپندی، ۲۷۶
رحیم‌خان، ۲۹۱
رستم‌خان، ۷۵، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۵، ۲۰۳
رضاقلی میرزا، ۶۳، ۱۴۱، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۶، ۱۹۲، ۲۱۷، ۲۲۱، ۲۴۸–۲۵۲، ۲۷۹–۲۸۸، ۲۹۱، ۲۹۴–۲۹۸، ۳۰۴–۳۰۶، ۳۰۹–۳۱۴، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۵، ۳۵۷، ۳۵۹
رضیه‌بیگم، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۳۲۳، ۳۲۴
روسیه، ۱۶، ۱۸، ۵۷، ۶۵، ۸۳، ۹۴–۹۷، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۱۷، ۱۵۲، ۱۶۷، ۱۷۱، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۰۵، ۲۲۲، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۷۲، ۲۹۰، ۲۹۷، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۵۶–۳۵۸

**ز**
زاگرس (کوه)، ۹۸، ۱۷۵
زرتشتیان، ۷۱، ۷۲
زهاب، ۹۵، ۱۷۶
زینب، ۲۴۲
ژِینا، ۳۱۴

**س**
سالور، ۴۴
سام میرزا، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۵
سبزوار، ۱۱۶، ۱۲۹، ۲۸۱، ۲۸۲
سرخای خان، ۱۹۵، ۱۹۶، ۲۰۶، ۲۹۹
سرهند، ۲۵۴، ۲۷۵
سعادت‌خان، ۲۱، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۴۴، ۲۴۶، ۲۵۳، ۲۵۶–۲۵۹، ۲۶۱–۲۶۳، ۲۶۵، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۵
سلطان احمد، ۹۴، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۹
سلطان محمود، ۱۶۴، ۳۲۳
سمرقند، ۲۷، ۴۶، ۱۱۴، ۲۴۴، ۲۴۹، ۲۸۶، ۲۹۲
سمنان، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۶۸
سن پترزبورگ، ۹۵، ۱۷۱، ۲۰۴
سند (رود)، ۳۶، ۲۵۳، ۲۷۲، ۲۷۶–۲۷۸، ۳۲۱
سنگان، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۹، ۱۲۴
سنندج، ۱۵۱، ۳۱۵
سوئد، ۸۳، ۹۴، ۹۵
سورداش (قلعه)، ۱۸۹
سولاق (رود)، ۱۹۸
سهیلان، ۱۵۱
سیدال‌خان، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۵۷، ۱۵۸، ۲۳۷، ۲۳۸
سیّد عبدالله، ۷۵، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۳، ۸۴، ۹۷
سید نیازخان، ۳۰
سیستان، ۸۵، ۱۸۶، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۷، ۳۴۸

**ش**
شام ۵۱، ۱۸۹، ۲۱۷
شاهرخ، ۱۵۷، ۱۹۲–۱۹۴، ۲۲۱، ۲۸۳، ۳۰۴، ۳۱۵، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶
شاهرود، ۱۳۰
شاه سلطان حسین ۴۹، ۵۵، ۵۶، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱–۶۵، ۶۷، ۶۹–۷۲، ۷۴، ۸۳، ۸۵–۸۷، ۹۳، ۹۴، ۹۷، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۳، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۹، ۱۳۸، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۶۶، ۱۷۲، ۱۷۳، ۲۰۱، ۲۰۹، ۲۲۰، ۲۲۳، ۲۳۲، ۲۳۴، ۲۴۳، ۲۷۸، ۲۸۴، ۳۲۲، ۳۳۵
شاه سلیمان، ۵۶، ۵۸
شاه عباس اول، ۴۹، ۵۲، ۵۵، ۶۵
شاه عباس دوم، ۵۵
شاه عباس سوم، ۱۷۰
شاه‌قلی خان، ۲۷۹، ۲۸۰
شاه‌نوازخان، ۳۰
شرکت هند شرقی انگلیس، ۱۶، ۱۷۱، ۲۹۳
شرکت هند شرقی هلند، ۱۸، ۳۲۹
شکست چالدران، ۵۳
شوشتر، ۲۳۳
شوقی، ۳۵۱
شولستان (دره)، ۱۹۱
شهدادپور، ۲۷۸

شیخ احمد مدنی، ۱۸۸، ۱۹۱
شیراز، ۹۸، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۹۱، ۱۹۲، ۲۱۱، ۲۹۸، ۳۳۰، ۳۳۲، ۳۵۰
شیروان، ۷۰، ۷۲، ۹۵–۹۷، ۱۵۱، ۱۹۱، ۱۹۵، ۲۵۲، ۳۲۲، ۳۳۱، ۳۳۳

**ص**
صالح‌خان، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲
صفویان، ۵۱–۵۳، ۵۶، ۵۷، ۶۵، ۶۸، ۷۱، ۹۶، ۹۸، ۱۰۳، ۱۱۳، ۱۲۳، ۱۴۲، ۲۱۸، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۳۵، ۲۵۰، ۳۰۲، ۳۲۹
صفی میرزا، ۹۹، ۳۳۵
طبس، ۷۴، ۸۴، ۳۴۸، ۳۴۹

**ع**
عادل‌شاه، ۳۵۵
عالی‌قاپو، ۶۵، ۸۴، ۱۲۶، ۱۳۸، ۲۳۴
عباس سوم، ۱۷۰
عباس‌میرزا، ۵۸، ۷۳
عبدالکریم کشمیری، ۳۲۵
عثمان بن عفان، ۵۳
عثمان پاشا، ۱۸۶، ۲۰۲
علوی‌خان، ۳۸، ۲۷۱، ۲۸۰، ۲۸۶، ۲۹۸، ۳۰۶، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۲۷
علی ایلی، ۴۴
علی‌قلی‌خان، ۱۹۳ ۲۱۸، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۸۳، ۳۳۲، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۴، ۳۵۵
علی‌قلی عادل‌شاه، ۳۵۵
علی‌مرادخان، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۴۰
علی‌مردان‌خان، ۷۵، ۷۷، ۷۸، ۲۶۴
علی [ع]، ۵۴
عمرکوت، ۲۷۸، ۲۸۰
غازی‌خان، ۲۷۷
غازی قموق (دره)، ۲۰۶
غزنه، ۲۴۴

**ف**
فاطمه‌بیگم، ۱۹۲، ۲۸۲
فاطمه سلطان‌بیگم، ۱۵۶
فتحعلی‌خان داغستانی، ۷۳، ۱۰۲–۱۰۵، ۱۰۸، ۱۱۲، ۳۳۱، ۳۴۱، ۳۵۶
فتحعلی‌خان سیستانی، ۳۴۱
فتحعلی‌خان قاجار، ۱۰۲، ۲۸۱، ۳۳۱
فتحعلی‌خان کیانی، ۲۵۷، ۳۴۷
فرانسه، ۹۷، ۱۲۳، ۲۷۲، ۳۱۵، ۳۵۸
فراه، ۱۵۸، ۱۶۳
فرح‌آباد، ۶۰، ۷۴، ۸۲، ۸۶
فلات، ۶۲، ۸۹، ۱۹۸

**ق**
قاراچورلو (طایفه)، ۱۱۲، ۱۳۴، ۱۷۴
قاراقایتاق، ۳۰۳
قارص، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۲، ۲۰۴–۲۰۶، ۳۳۴–۳۳۹
قازان، ۳۰۲
قرآن، ۱۹۲، ۲۶۵، ۲۶۶
قراکل، ۲۸۵
قربانعلی، ۶۹
قرشی، ۲۴۹
قریش (قلعه)، ۳۰۳
قزلباش، ۲۶، ۳۱، ۳۵، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۶۳، ۱۰۸، ۱۱۳
قزوین، ۷۰، ۷۳، ۸۴، ۹۴، ۹۸، ۱۲۹، ۱۷۳، ۲۰۷، ۲۲۱، ۲۲۷، ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۸، ۲۹۷، ۲۹۸، ۳۲۹، ۳۴۱
قموق، ۱۹۵، ۱۹۶، ۲۹۹
قندوز، ۲۴۹
قندهار، ۱۹، ۳۸، ۶۴، ۶۶–۶۸، ۷۰، ۷۲–۷۴، ۹۹، ۱۲۵، ۱۴۵–۱۴۷، ۱۵۳، ۱۵۶، ۱۵۸، ۱۶۳، ۱۷۰، ۲۰۷، ۲۲۷، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۶–۲۴۰، ۲۴۲–۲۴۴، ۲۵۱، ۲۵۷، ۲۷۸، ۳۱۶، ۳۲۱، ۳۲۳، ۳۵۱، ۳۵۴
قوریلتای، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۱۰–۲۱۴، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۳۰، ۲۳۸
قیزلیار (قلعه)، ۳۱۴

**ک**
کابل، ۱۹، ۶۴، ۱۴۶، ۲۴۴، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۹، ۲۵۱، ۲۵۳، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۹۰، ۲۹۸، ۳۳۵
کاختی، ۱۹۶، ۳۳۵
کارتلی، ۳۳۵
کاشان، ۹۸
کالوشکین، ۲۹۷، ۳۰۲
کِتوان، ۲۸۳
کر، ۲۰۷
کربلا، ۵۴، ۱۷۸، ۱۹۱، ۳۱۹، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۴۰
کردان، ۳۴۱، ۳۴۲
کرد چشمگزک، ۹۳
کُردستان، ۷۰، ۷۲، ۳۱۷، ۳۴۰

کـــرکوک، ۱۹، ۱۷۶، ۱۷۹، ۱۸۳، ۱۸۷، ۱۸۹، ۳۱۹، ۳۲۱
کرکی، ۲۸۵
کرمان، ۶۳، ۶۴، ۷۲، ۷۴، ۷۵، ۷۷، ۱۴۱، ۲۳۴، ۲۳۶، ۲۴۳، ۳۴۱، ۳۴۸
کـــرمانشاه، ۹۶، ۱۵۰، ۱۶۰، ۱۶۳، ۱۷۵، ۱۸۶، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۲۷
کریسمس، ۲۰۸
کریم‌خان، ۳۵۶
کـــلات، ۳۸، ۸۹، ۹۰، ۹۲، ۱۰۴، ۱۱۴، ۱۵۶، ۱۶۸، ۲۱۳، ۲۳۷، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۹۱، ۳۱۴، ۳۴۱، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۳، ۳۵۵
کلات نادری، ۸۹
کلمب، فیلیپ، ۷۵
کوپرولو، عبدالله، ۱۹۱، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۲–۲۰۵، ۲۳۰
کوروش، ۸۰
کوریجان، ۱۶۰، ۱۶۷، ۱۷۹
کونجپورا، ۲۵۶، ۲۵۹، ۲۶۱
کوه تل، ۱۳۱
کهگیلویه، ۹۸، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۹۱
کیانی، ۹۲
کیخسرو، ۶۵، ۶۷، ۶۸
کیش (جزیره)، ۱۸۸، ۱۹۱، ۲۳۲، ۲۷۹

**گ**

گرجستان، ۱۵، ۶۵، ۸۳، ۹۶، ۱۵۱، ۱۶۳، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۰۹، ۲۵۲، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۳۱، ۳۳۵، ۳۴۷، ۳۵۶
گرگین‌خان، ۶۳–۶۷، ۷۵
گلپایگان، ۹۸
گلن‌آباد، ۷۵
گنجعلی پاشا، ۲۱۷
گنجه، ۱۹۱، ۱۹۶–۱۹۹، ۲۰۱، ۲۰۵
گندمک، ۲۴۷
گورکانی، ۲۵، ۳۶
گولیتسین، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۲۰۴
گوهرشاد، ۱۴۳، ۲۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳
گـــیلان، ۵۶، ۹۵، ۹۷، ۱۱۷، ۱۲۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۹۸، ۳۰۲

**ل**

لارکانا، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰
لاهور، ۳۸، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۸
لُر، ۷۵، ۷۷، ۷۸
لزگی، ۶۵
لزگی‌های قاراقایتاق، ۳۰۰
لطف‌علی‌خان افشار، ۲۵۷
لطیف‌خان، ۲۳۲، ۲۹۳
لواشف، ۱۰۶، ۱۹۶
لیروک (قلعه)، ۲۳۳
لیلان، ۱۸۹

**م**

مالت، ۱۷۹
مالوا، ۲۴۵
ماوراالنهر، ۲۵۰
مجلسی، محمدباقر، ۵۹، ۷۰، ۷۱
محمدتقی‌خان شیرازی، ۱۷۳
محمدحسین‌خان قاجار، ۱۰۵، ۲۸۱، ۲۸۲، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۵۲
محمدخان بلوچ، ۱۴۹، ۱۸۰، ۱۸۳، ۱۸۷–۱۹۱، ۱۹۴، ۲۰۷، ۲۳۲
محمدخان قاجار ایروانی، ۳۵۳
مـــحمدشاه، ۲۱، ۲۴–۲۸، ۳۱–۳۷، ۱۹۳، ۲۴۴ـ ۲۴۷، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۶–۲۵۸، ۲۶۵–۲۶۹، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۳، ۳۰۲، ۳۱۵
محمد(ص)، ۲۲۲
محمدقلی‌خان اعـتمادالدوله، ۶۰، ۷۵، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۲۲۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۴، ۳۵۵
محمدقلی‌خان شاملو، ۷۳
محمدقلی‌خان قرقلو، ۳۵۱
محمدکاظم مروی، ۱۳۰، ۳۳۹
محمود افـغان، ۶۸، ۶۹، ۷۲–۷۵، ۷۷–۷۹، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۵، ۸۶، ۹۷–۱۰۱، ۱۰۵، ۱۲۵، ۱۳۶، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۵۲، ۱۵۷، ۱۷۱، ۱۷۹، ۲۳۷
محمود غلزایی، ۷۲
مراته‌ها، ۲۴۵، ۲۵۳
مرتضی قلی میرزا، ۲۱۸، ۲۲۱، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۴، ۲۵۷، ۲۶۱
مرو، ۹۳، ۱۰۷، ۱۱۴، ۲۹۱، ۳۴۱، ۳۵۴
مریم‌بیگم، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۷۰، ۷۳
مسجد شاه، ۴۹
مسیح، ۲۲۲
مسیحیان، ۷۱

مشهد، ۴۴، ۵۳، ۶۴، و بسیاری دیگر
مصطفی پاشا، ۱۵۱
مکران، ۱۴۶، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۹۳
مکه، ۶۷، ۲۱۷، ۳۴۲
ملاباشی، ۷۱–۷۳، ۸۲، ۸۴، ۱۱۲، ۲۱۴، ۲۱۷، ۲۱۸، ۳۰۵، ۳۲۱، ۳۲۵، ۳۲۶
ملاباشی، محمدحسین، ۷۱، ۷۳، ۱۱۲
ملا محمدباقر، ۷۱
ملا محمدحسین، ۷۱
ملک محمود سیستانی، ۷۴، ۸۵، ۹۰–۹۳، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۷، ۱۵۹، ۳۴۱
ملکم، سر جان ۳۵۸
مورچه‌خورت، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۴۰
موصل، ۱۹، ۳۱۹
میدان نقش جهان، ۵۰
میرزا رضی، ۲۱۰، ۲۱۱
میرزا زکی‌خان، ۱۶۵، ۲۱۲، ۲۱۸، ۳۰۵
میرزا محمدباقر مجتهد، ۵۸
میر ویس، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۲۳۷

**ن**

نجف، ۱۹، ۱۷۸، ۱۹۱، ۲۲۳، ۳۱۹، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۴۰
نخجوان، ۲۱۰
نسقچی‌باشی، ۲۰۸، ۲۰۹
نصرالله‌خان، ۷۷، ۷۹
نصرالله میرزا، ۳۵، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۷، ۲۹۴، ۲۹۹، ۳۵۰
نظام‌الملک، ۲۵، ۲۷، ۳۱، ۳۲، ۳۷، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۵۳، ۲۵۸، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۷۵، ۳۱۵
نوربای، ۳۹، ۴۰، ۲۷۱
نهاوند، ۱۴۹
نیشابور، ۱۲۹، ۲۴۲، ۲۹۰
نیک‌قدم، ۳۱۰

**و**

واتاتزس، ۱۷۴، ۲۹۵، ۳۳۷
واختانگ، ۸۳، ۹۶، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۸
وان‌لیپ سیگ، ۱۷۳
وبان، ۱۹۷
ورامین، ۱۳۳

**ه**

هاگ، ۲۹۰
هتکی (طایفه)، ۲۴۲
هرات، ۳۴، ۶۴، ۶۷–۶۹، ۱۰۲، ۱۱۳–۱۱۵، ۱۱۷، ۱۱۹–۱۲۱، ۱۲۹، ۱۴۸، ۱۵۳، ۱۵۶، ۱۵۷–۱۵۹، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۷، ۱۸۶، ۲۱۱، ۲۳۷–۲۳۹، ۲۴۲، ۲۷۲، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۹۲، ۳۰۹، ۳۴۸، ۳۵۴، ۳۵۷
هراکلیتوس، ۶۲
هریرود، ۱۲۰، ۱۲۴، ۱۵۷، ۱۵۸
همدان، ۹۶، ۱۲۶–۱۲۹، ۱۴۸، ۱۵۰، ۱۵۴، ۱۵۶، ۱۶۰، ۱۶۳، ۱۸۶، ۱۸۷، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۲۰، ۳۲۸، ۳۳۲، ۳۳۸، ۳۴۱
هند، ۳۹، ۶۴، ۲۷۷
هندوکش، ۲۴۹
هنری پنجم شکسپیر (نمایشنامه)، ۲۰۲
هَنوِی، جونز، ۱۷۲، ۳۱۷، ۳۲۸–۳۳۲

**ی**

یزد، ۷۵، ۳۴۷
یگن پاشا، ۳۳۷، ۳۳۸
یموت، ۴۴
ینی‌چری‌ها، ۱۵۲، ۱۶۰، ۱۷۹، ۲۰۳، ۳۳۷
یوسف‌زایی، ۲۷۶
یهودیان، ۷۱، ۲۲۲، ۲۲۳